

Mevrouw N. Homan,
Gedeputeerde Energietransitie en regionale energietransitie,
Klimaat, Water, Nationaal Programma Groningen,
en Gebied Zuidoost-Groningen

n.homan@provinciegroningen.nl

Provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen

Onze referentie: Vergunningverlening verdubbeling bijstook kolencentrale Eemshaven RWE
Betreft: Betekenis en desastreuze consequenties m.b.t. voorgenomen goedkeuring voor verdubbeling bijstook van houtpellets in kolencentrale Eemshaven RWE

Nijmegen, 27 oktober 2020

Geachte mevrouw Homan,

Als Groningse gedeputeerde Energietransitie en Klimaat van GroenLinks bent u voornemens om binnenkort uw goedkeuring te geven aan de vergunning voor de verdubbeling van de bijstook van houtpellets in de kolencentrale Eemshaven van RWE van 15% naar 30%. Oftewel van jaarlijks 800.000 ton naar 1.600.000 ton houtpellets.

De houtverbranding, waarvoor u uw goedkeuring wilt geven, **betekent jaarlijks het kaalkappen van een bos met oppervlakte van 10 bij 10 km¹**, het oppervlak van de stad Groningen.

Verantwoordelijkheid systematische kaalkap

De RWE kolencentrale ligt in de Eemshaven aan de rand van de Waddenzee in het oosten van de provincie Groningen. "Ideaal" gelegen voor aanvoer van gekapte bossen linea recta uit de Baltische Staten, Wit Rusland en Rusland. De vraag is of u hiervoor verantwoording wilt en kunt dragen. Immers de winning van houtpellets vindt aldaar (Baltische Staten, Wit Rusland en Rusland) plaats door systematische industriële kaalkap van bossen.

Desastreuze gevolgen voor bosbescherming en biodiversiteit

De winning en productie van houtpellets door industriële kaalkap heeft desastreuze gevolgen voor het bosareaal en de biodiversiteit in deze bosgebieden (zie bijlage 1 en 4), waaronder:

- 1 een verdrievoudiging van het jaarlijks percentage gekapt bosareaal in de laatste 10 jaar (tot jaarlijks 1.5% op dit moment);
- 2 afgifte van houtkapvergunningen in 20% van het totale oppervlakte van Natura 2000-netwerk in de periode 2009-2018;

---

¹ Kaalkap van een hectare bos levert gemiddeld 150 ton hout op.

- 3 afname van het areaal oerbossen in de laatste 10 jaar met 20% (gemiddeld jaarlijks 2%);
- 4 25% verlies aan bosvogels in 20 jaar in Estland;
- 5 afname van beschermde vogels als Hazelhoen en Zwarte Ooievaar met 80% in resp. de laatste 15 tot 30 jaar in Letland.

Een slechte kartering is onder meer een van de belangrijkste oorzaken van het huidige gebrek aan bosbescherming en het grootschalige verlies aan biodiversiteit.

Strijdig met landelijk beleid GroenLinks

Uw voorgenomen besluit is volkomen strijdig met het beleid van uw eigen partij GroenLinks. GroenLinks heeft als landelijk standpunt aangegeven tegen de verbranding van hele bomen te zijn (zie bijlage 2). Uw partij wil dat de miljardensubsidie die nu gebruikt wordt om met biomassa, elektriciteit op te wekken zo snel mogelijk wordt afgebouwd. Met het vrijgekomen geld wil GroenLinks de kolencentrales sluiten. Ook staat in het concept verkiezingsprogramma GroenLinks 2021 dat uw partij tegenstander is van het gebruik van biomassa voor het opwekken van elektriciteit en warmte. Uw partij wil geen bijstook van biomassa in kolencentrales (zie bijlage 3).

Wij vragen met klem het landelijk standpunt van GroenLinks te volgen en af te zien van een positief besluit over de Omgevingsvergunning voor de verdubbeling van de bijstook van houtpellets in de kolencentrale RWE Eemshaven.

Graag vernemen wij uw spoedige reactie met betrekking tot het afzien van uw voorgenomen besluit.

Hoogachtend

Drs. Johan Vollenbroek, voorzitter Mobilisation for the Environment

Bijlage 1: Biodiversiteitsverlies in Baltische Staten ten gevolge van de winning en productie van houtpellets voor electriciteits- en warmteopwekking

Bronnen:

1a. De bomen in Estland: waardevolle hulpbron of verkwanseld? Oktober 2017.

<https://news.mongabay.com/2017/10/estonias-trees-valued-resource-or-squandered-second-chance/>

1b. Een stijging van de houtkap bedreigt een kwart van het Estse bos, waarschuwen natuurbeschermers

Climate Change News, 16 January 2018

<https://www.climatechangenews.com/2018/01/16/logging-surge-threatens-quarter-estonias-forest-warn-conservationists/>

Filmrapportages kaalkap in de Baltische Staten:

2a. Fragile Forests, Priidu Saart, 4 juni 2020:

https://www.youtube.com/watch?v=lzUcHXTc6vo&feature=emb_logo&ab_channel=PriiduSaartLaten

2b. Estland: ontbossing voor de pelletindustrie. 6 september 2020. Das Erste, Europamagazin ARD, Duitsland, 6 sept 2020: : <https://www.ardmediathek.de/daserste/video/europamagazin/estland-waldrodungen-fuer-die-pelletindustrie/das-erste/Y3JpZDovL2Rhcy2Vyc3RlLmRlL2V1cm9wYW1hZ2F6aW4vNzQzN2ZmODktMjdjOS00OWU1LTk2MGEtZGRhZDA4ZTMzMWw4/?fbclid=IwAR0rm79g0v-CDhrxDu4B7n8wu8jP3cccVJEle69SztjPapKs09VI7wPs1AE>

Bijlage 2: Standpunt GroenLinks Biomassa

<https://groenlinks.nl/standpunten/klimaat/biomassa>

“Biomassa is een containerbegrip waar van alles onder valt. Van hele bomen tot oud frituurvet. Woordvoerder [Tom van der Lee @TomvanderLee](#) Tweede Kamerlid”

“GroenLinks is fel tegen de verbranding van hele bomen. GroenLinks wil dat de miljardensubsidie die nu gebruikt wordt om met biomassa elektriciteit op te wekken zo snel mogelijk wordt afgebouwd. Met het vrijgekomen geld kunnen we de kolencentrales sluiten. Dat is veel beter voor het klimaat en dus een veel betere besteding van ons geld.

Onder strenge voorwaarden zijn we voor het verbranden van restafval want anders zijn we aangewezen op kolen of Poetingas. Maar daarvan is slechts een beperkte hoeveelheid. We zijn daarom tegen nieuwe [biomassacentrales](#) en we willen dat het kabinet dit zo snel mogelijk regelt.”

Bijlage 3: Biomassa in concept Verkiezingsprogramma GroenLinks 2021

<https://groenlinks.nl/verkiezingsprogramma>

Programmapunten Groene Economie, punt 10 (pagina 16): *“GroenLinks is tegenstander van het gebruik van biomassa voor het opwekken van elektriciteit en warmte. We willen geen nieuwe biomassacentrales en geen bijstook van biomassa in kolencentrales. Bestaande biomassacentrales faseren we uit. We gebruiken biomassa als een waardevolle grondstof voor onder andere papier en plastic en voor toepassingen in de circulaire chemie en bouw.”*

Bijlage 4: Feiten biodiversiteitsverlies bossen Estland en Letland door winning houtpellets

Biodiversiteitsverlies door winning en productie van houtpellets in de Baltische Staten. Ests Natuurfonds (ELF). Rapport gereed eind 2020.

1. Stijging volume gekapt hout in Estland in 10 jaar met een factor 3

Het volume gekapt hout bedroeg in 2008 4,6 miljoen kubieke meter per jaar (2,3 miljoen ton per jaar) en is binnen 10 jaar bijna driemaal gestegen tot 12,7 miljoen kubieke meter (6,3 miljoen ton) per jaar in 2018. Letland kende al halverwege de jaren negentig een vergelijkbare stijging.

2. Verdrievoudiging van jaarlijks percentage gekapt bosareaal in 10 jaar (nu jaarlijks 1.5%)

In Estland werd in 2008 0,5% van het totale bosareaal (2.3 miljoen ha) gekapt. Dit steeg tot 1,5% in 2018. De intensiteit van de boskap is met een factor 3 toegenomen. Een vergelijkbare trend is te zien in Letland met 0,9% van het totale bosareaal in 2008 en 1,4% in 2018 (dit wil zeggen dat met het huidige tempo in 10 jaar 15% van het bos wordt weggekapt. Dat is in komende 10 jaar een zesde deel van het totale bosareaal).

3. 25% verlies aan bosvogels in 20 jaar in Estland (gemiddeld jaarlijks 1.25%)

Geschat wordt dat Estland de afgelopen twee decennia een kwart van zijn bosvogels heeft verloren. Dat is een afname van 1.25% per jaar (Redactie: gaat gelijk op met jaarlijks verlies aan bosareaal). De afname is onder meer waargenomen bij lokale, niet-trekvogels (standvogels) in het bos, daarom is de reden voor de afname ook te wijten aan veranderingen in de lokale omgeving en hun leefgebieden. Geschat wordt dat elk jaar ongeveer 55.000 vogelparen verloren gaan in de Estse bossen. Tot de afnemende soorten behoren korhoen, auerhoen, havik, bosleeuwerik, boompieper en vele anderen.

4. Afname Hazelhoen van 80% in 13 jaar en van Zwarte Ooievaar van 79% in 30 jaar in Letland. Beide beschermde vogels.

De gemeenschappelijke monitoring van broedvogels in Letland is begonnen in 2005. Twee feiten:

- Gedurende deze periode heeft Hazelhoen (Hazel Grouse), een inheemse bosvogelsoort, de sterkste daling doorgemaakt: -79% van 2005 tot 2018 (een periode van 13 jaar).
- Een van de meest charismatische bosvogels van Letland, de Zwarte Ooievaar, kende ook een dramatische daling van 60% in de periode 1989-2018 (30 jaar). Het is opmerkelijk dat beide soorten speciaal worden beschermd in de EU (opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn), en als zodanig moeten alle acties die de habitats van deze vogels beschadigen, worden vermeden vanuit zowel wetgevend als ethisch-ecologisch oogpunt.

5. Afname areaal oerbossen in de laatste 10 jaar met 20% (gemiddeld jaarlijks 2%)

Geschat wordt dat er in Estland 46.700 hectare (2% van het totale bosoppervlak van 2.3 miljoen ha) aan oerbossen verspreid is in het boslandschap. Niettemin is het areaal het afgelopen decennium met 20% afgenomen als gevolg van de houtkap (dwz gemiddeld 2% per jaar). De vliegende eekhoorn, auerhoen, zwarte ooievaar en honderden mossen, schimmels en korstmos soorten worden in hun voortbestaan bedreigd. Oerbossen herbergen deze soorten die niet kunnen overleven in actief beheerd boslandschap.

6. Slechts 42% van de belangrijkste habitats in Estland 42% in kaart gebracht (gekarteerd)

Ondanks het belang van de belangrijkste habitats voor het behoud van de biodiversiteit, worden ze continu gekapt, deels vanwege hun onvolledige kartering (in Estland werd ongeveer 42% in kaart gebracht rond de eeuwwisseling), en deels vanwege gedifferentieerde beschermingsvereisten voor boseigenaren. Dat wil zeggen dat de habitats beschermd worden in de staatsbossen, maar niet in privébossen, die ongeveer de helft van het totale bosgebied uitmaken.

7. Habitats in Letland verwijderd uit de database van Staatsbosbeheer

In Letland werden de habitats aanvankelijk in kaart gebracht, maar later verwijderd uit de database van Staatsbosbeheer, waarbij de bescherming of het oogsten ervan werd overgelaten aan de beheerder van de staatsbossen van Letland, 'Latvijas valsts meži'. Hoewel de meeste sleutelhabitats in het bos moeten overeenkomen met de habitats van bijlage I van de Habitatrictlijn, die momenteel in Letland in kaart zijn gebracht, kan ook in deze gebieden boskap plaatsvinden, tenzij deze worden opgenomen in Natura 2000-gebieden of microreservaten.

8. Afgifte van houtkapvergunningen in 22% van totale oppervlakte van Natura 2000-netwerk in periode 2009-2018

Volgens de gegevens die zijn verkregen van de Environmental Board van Estland, waren er tussen 2009 en 2018 houtkapvergunningen afgegeven voor 82.411 hectare binnen Natura 2000-gebieden. Dit komt neer op 22% van de totale oppervlakte van Natura 2000-netwerk.

9. Passende effectbeoordeling van houtkap in Natura 2000 in Estland niet geïmplementeerd

Hoewel de Vogel- en Habitatrictlijnen van de EU, die Natura 2000 voorschrijven, een passende effectbeoordeling vereisen van de houtkap van bossen in het netwerk, is de vereiste voor boskap in Estland niet geïmplementeerd.

10. Verlichting beperkingen houtkap in Natura 2000 in laatste 5 jaar

Veel beperkingen op het kappen van bossen in Natura 2000 zijn in de afgelopen vijf jaar verlicht. Zo is kaalkap nu bijvoorbeeld toegestaan in veel Natura 2000-boshabitats die volgens de Habitatrictlijn moeten worden beschermd.

Kaalkap gaat ook tijdens het broedseizoen door.

11. Intensief bosbeheer en export van biomassa blokkeren het halen van de doelstelling klimaatneutraliteit

Intensief bosbeheer en export van biomassa maken het voor Estland en Letland zeer moeilijk om de ambitieuze doelstellingen van klimaatneutraliteit zelf te halen. Zo zullen onder het huidige beleid zullen het Estse landgebruik en de bossen in 2034 in plaats van CO₂ vast te leggen, CO₂ gaan uitstoten.

12. Duurzaamheidscertificaten bieden onvoldoende bescherming tegen biodiversiteitsverlies

Geen van de veelgebruikte certificaten in Estland of Letland bieden voldoende bescherming tegen biodiversiteitsverlies in verband met de intensiteit van de houtkap, waaraan de handel in biomassa bijdraagt.